

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Co/179/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7607205209
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7607205209.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tutka a členov JUDr. Ladislava Cakociho a JUDr. Adriany Murínovej v právnej veci žalobkyne Slovenskej republiky, za ktorú koná Slovenský pozemkový fond, so sídlom v Bratislave, Búdková č. 36, proti žalovaným: X/ D. R., F.. XX.XX.XXXX, T. R. J., Š. Č.. XX, X/ D. R., F.. XX.X.XXXX, T. R. J.I., U. Č.. XXXX/XX, X/ E. P., F.. XX.XX.XXXX, T. R. J. F. R., G. Č.. XXXX/X, X/ O.. E. J., F.. X.X.XXXX, T. R. J. F. R., V. Č.. XX/X, X/ E. J., F.. XX.X.XXXX, T. R. J. F. R., D.. V. Č.. XX/X, o odstránenie oplotenia a o protinávru žalovaných na určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, o odvolaní žalobcu a D. R. proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 21. mája 2013 č.k. 10C 52/2007-196 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo vyhovujúcom výroku, vo výroku o zamietnutí vzájomného návrhu žalovaných D. R., D. R. I. E. P. a vo výroku o trovách konania vo vzťahu žalobcu a žalovaných D. R., D. R. I. E. P..

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil D. R., D. R. I. E. P. (ďalej len "žalovaným v 2. až 4. rade") povinnosť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na vlastné náklady odstrániť oplotenie z parcely KN-C č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXXX m², zapísanej na LV č. XXXX, P.. Ú.. J., zamietol vzájomný návrh žalovaných v 2. až 4. rade o určenie, že novovytvorená parcela č. XXXX/X, zastavaná plocha o výmere XXX m², odčlenená z pôvodnej parcely č. XXXX/X, zapísanej na LV č. XXXX, P.. Ú.. J., na základe geometrického plánu O.. H. Š., Č.. H.. XX/XXXX W. C. XX.X.XXXX, patrí do dedičstva po neb. I. R. S.. S., F.. X.X.XXXX, W. XX.XX.XXXX a zastavil konanie o vzájomnom návrhu žalovaných v 2. až 4. rade o určenie vlastníckeho práva týkajúceho sa parcely č. XXXX/X, zastavaná plocha XX m². Žalovaným v 2. až 4. rade ďalej uložil povinnosť do troch dní od právoplatnosti rozsudku spoločne a nerozdielne nahradiť žalobkyňu trovy konania vo výške 1.315,86 eura a na účet Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi zaplatiť súdny poplatok za návrh v sume 99,50 eura. Zároveň konanie proti D. R., W.. XX.XX.XXXX (ďalej len "žalovanému v 1. rade") zastavil, žalobu proti O.. E.Z. J. I. E. J. (ďalej len "žalovaní v 5. a 6. rade") zamietol a vo vzťahu žalobcu a žalovaných v 5. a 6. rade vyslovil, že žiaden z účastníkov konania na náhradu trov konania nemá právo.

V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala odstránenia oplotenia parcely KN-C č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXXX m², nachádzajúcej sa v P..Ú.. J., zapísanej Správou katastra J. F. R. F. A. Č.. XXXX s odôvodnením, že hoci je označená parcela cestou, vedenou v katastri nehnuteľnosti ako "neknihovaný pozemok", ktorý je v zmysle § 14 zák. č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, v znení neskorších predpisov, vo vlastníctve štátu a v správe Slovenského pozemkového fondu, žalovaní cez tento pozemok postavili

oplotenie z ostnatého drôtu, čím znemožňujú prístup aj na parcelu KN-E č. XXXX, trvalý trávnatý porast o výmere XXX m², zapísanú na LV č. XXXX, P.Ú. J., ktorá je vo vlastníctve Združenia vlastníkov lesa, pozemkové spoločenstvo v J., na jej výzvu listom zo dňa 23.8.2005 žalovaní nereagovali a na ohradenú plochu osadili tabule s označením "súkromný pozemok, vstup zakázaný". Skutočnosť, že označená parcela bola vždy vedená ako cesta preukazuje i identifikácia parciel č. XX/XXXX W. C. XX.X.XXXX i vyjadrenie obce J., že bola využívaná lesným družstvom, Štátnymi lesmi, š.p., chatármi a turistami. Poukázal i na obranu žalovaných, ktorí potvrdili, že nie sú vlastníkami celej parcely č. XXXX/X, avšak tvrdili, že jej časť patrí do dedičstva po ich právnej predchodkyni - nebohej I. R., S. S. Žalovaní v 2. až 4. rade žiadali preto vzájomným návrhom určiť, že z tejto parcely novovytvorená parc. č. XXXX/X, zastavaná plocha o výmere 40 m² a novovytvorená parc. č. XXXX/X, zastavaná plocha o výmere XXX m², zamerané a odčlenené z pôvodnej parcely č. XXXX/X na základe geometrického plánu O. H. Š. Č. H. XX/XXXX W. C. XX.X.XXXX, patria do dedičstva po nebohej I. R., S. S., F. X.X.XXXX I. W. XX.XX.XXXX, argumentujúc, že tieto pozemky (nimi identifikovanú časť pôvodnej parcely) vydržali, keďže ich užívajú od nepamäti, majú ich riadne ohradené a pri ich užívaní neboli nikdy nikým rušení. Časť pôvodnej parcely č. XXXX/X im slúži ako prístupová cesta k ich rodinnému domu a k priliehajúcim parcelám.

Vychádzal zo zistenia, že označená parcela KN-C č. XXXX/X o výmere XXXX m², zapísaná na LV č. XXXX, P.Ú. J. susedí s parcelou č. XXXX, orná pôda o výmere XXX m², parcelou č. XXXX, orná pôda o výmere XXXX m² a parcelou č. XXXX, trvalý trávnatý porast o výmere XXXX m², zapísané na LV č. XXXX, P.Ú. J., ktorých pôvodnou vlastníčkou bola I. R., S. S., F. X.X.XXXX tak, ako to vyplýva z rozsudku Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi zo dňa 28.1.2002 č.k. 6C 330/2001 - 46, ktorým súd určil, že tieto nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľke I. R., S. S., F. X.X.XXXX, W. XX.XX.XXXX. Konštatoval, že ako zákonní dedičia po poručiteľke I. R., S. S., prichádzajú do úvahy jej manžel D. R. (pôvodne vystupujúci ako žalovaný v 1. rade), J. D. R. (pôvodne vystupujúci ako žalovaný v 2. rade) a D. R. (v konaní pred súdom prvého stupňa vystupujúci ako žalovaný v 3. rade) a C. E. P. (pôvodne žalovaná v 4. rade), pričom D. R. I. E. P. so žalobou a odstránením oplotenia súhlasili a svoj vzájomný návrh zobrali späť. Konanie o vzájomnom návrhu žalovaných v 2. až v 4. rade o určenie vlastníckeho práva k parcele č. XXXX/X, zastavaná plocha XX m² potom vzhľadom na účinné späťvzatie návrhu v tejto časti zastavil. Uznesením zo dňa 6.2.2013 č.k. 10C 52/2007-162 ale nezastavil konanie o protinávru žalovaných v 2. až 4. rade, že časť nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX, P. Ú. J., a to novovytvorená parcela č. XXXX/X, zastavaná plocha o výmere XXX m², odčlenená z pôvodnej parcely č. XXXX/XX na základe geometrického plánu O. H. Š., Č. H. XX/XXXX zo dňa 31.7.2007 (ďalej len "novovytvorená parc. č. XXXX/X") patrí do dedičstva po neb. I. R. S. S., F. X.X.XXXX, W. XX.XX.XXXX, F. D. R. (ďalej len "žalovaný v 3. rade") so zastavením konania o vzájomnom návrhu v tejto časti nesúhlasil.

Po právnom posúdení veci podľa § 115 a nasl., § 145 zák. č. 141/1950 Zb., § 507a ods. 3 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb., v znení zák. č. 131/1982 Zb., následne uzavrel, že žaloba žalobkyne je vo vzťahu k žalovaným v 2. až 4. rade dôvodná. Majúc za preukázané, že označená parcela KN-C č. XXXX/X o výmere XXXX m², zapísaná na LV č. 2407, P.Ú. J. je vo vlastníctve štátu a v správe Slovenského pozemkového fondu, bola vždy vedená ako neknihovaná parcela, vytvorená ako cesta na sprístupnenie okolitých pozemkov, a aj vždy užívaná občanmi ako prístupová cesta, dospel k záveru, že jej oplotenie je neoprávnenou stavbou žalovaných v 2. až 4. rade, ktorí sami potvrdili, že parcela slúžila ako prístupová cesta k ich domu a k jej ohradeniu drevenými kolmi došlo z dôvodu, že sa tam pásol dobytok.

Ako nedôvodný zamietol vzájomný návrh žalovaných 2. až 4. rade v zostávajúcej časti. Vychádzajúc zo zistení z vylúču účastníkov, svedkov L. U. I. D. M., i z obsahu pripojených spisov Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 6C/330/2001, sp. zn. 4C/194/2007 a sp. zn. 9C/40/2012 dôvodil, že v konaní nebol žalovanými v 2. až 4. rade preukázaný relevantný právny titul držby a splnenie zákonných podmienok vydržania zo strany ich právnej predchodkyne k novovytvorenej parc. č. XXXX/X, keďže prisvojenie si veci z titulu jej užívania o dobromyseľnosti držby vlastníckeho práva nesvedčí a žalovaní nepreukázali svoje tvrdenie o dobrej viere, že im novovytvorená parc. č. XXXX/X patrí, žiadnymi konkrétnymi relevantnými okolnosťami.

Výrok o zamietnutí žaloby voči žalovaným v 5. až 6. rade, ktorých vstup do konania na strane žalovaných pripustil uznesením zo dňa 19.3.2013 č.k. 10C 52/2007-168, právoplatným dňa 9.4.2013, odôvodnil skutočnosťou, že títo žalovaní vstúpili do konania dodatočne, oplotenie nepostavili a ani s ním nesúhlasili, lebo im bráni v prístupe k ich domu.

O trovách konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaných v 2. až 4. rade rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že týmto procesne neúspešným žalovaným uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy ich právneho zastúpenia vo výške 1.315,86 eura, ktoré vyčíslil podľa § 10 ods. 1, § 13 ods. 3, § 14 ods. 1 a 2, § 16 ods. 3 a 4, § 17 ods. 1 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v znení neskorších predpisov, vychádzajúc z ceny označeného pozemku ("pod cestou v k. ú. J.") vo výške 8,48 eura/m², t.j. z ceny sporného pozemku v sume 5 995,36 eura (707 x 8,48). Uviedol, že žalobkyni nepriznal trovy právneho zastúpenia za úkon právnej služby porada s klientom dňa 31.5.2010 v súvislosti so zabezpečovaním archívnych listín, dôvodiac, že neboli súdom požadované a ani za vyjadrenie zo dňa 24.8.2012 - oznámenie, že nedošlo k dohode, keďže sa nejedná o vyjadrenie vo veci samej.

O trovách konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaných v 5. a 6. rade rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s odôvodnením, že títo procesne úspešní žalovaní náhradu trov konania nežiadali.

Výrok o uložení povinnosti žalovaným v 2. až 4. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť určený súdny poplatok odôvodnil použitím § 2 ods. 2, § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnom poplatku a poplatku za výpis z registra trestov, v platnom znení a skutočnosťou, že žalobkyňa bola v konaní od platenia súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. a) tohto zákona oslobodená a žalovaní v 2. až 4. rade boli v konaní neúspešní.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, a to proti výroku o trovách konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaných v 2. až 4. rade z odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a), d) a f) O.s.p.. Namietajúc nepriznanie odmeny aj za dva úkony uplatnenej právnej služby, a to za úkon porada s klientom dňa 31.5.2010 a za písomne vyjadrenie zo dňa 24.8.2012, navrhla zmeniť rozsudok prvostupňového súdu v jeho napadnutej časti a priznať jej voči žalovaným v 2. až 4. rade náhradu trov konania podľa predloženého vyčíslenia aj za tieto úkony právnej služby, spolu vo výške 1.896,38 eura, vrátane DPH, eventuálne zrušiť rozsudok v tejto jeho napadnutej časti a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Mala za to, že aj uvedené úkony sú úkonmi právnej služby, ktoré vynaložila účelne. V tejto súvislosti uviedla, že za účelom preukázať svoje tvrdenia a vysporiadať sa s tvrdeniami protistrany, boli vykonané šetrenia v príslušných archívoch, kde sa jej advokát snažil zabezpečiť dôkazy na vyvrátenie tvrdení žalovaných, ktorý si nárokovali vlastnícke právo na parcelu č. XXXX/X, vytvorenú z parcely č. XXXX/X, P. Ú.. J., opierajúc svoj nárok o vlastníctvo susedných parciel a vlastníctvo svojich právnych predchodcov I. R., R. S. I. D. S.. To, že jej advokát skutočne vykonal šetrenia v archívoch a zabezpečoval listiny svedčiace o nakladaní s parcelami v tejto lokalite, vrátane spornej parcely č. XXXX/X, P. Ú.. J., slúžiacej ako cesta, svedčí aj vyjadrenie Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi zo dňa 23.6.2010, vyjadrenie Štátneho archívu Spišskej Novej Vsi zo dňa 3.6.2010, a preto tento úkon je podľa jej názoru úkonom právnej služby v zmysle § 14 ods. 1 písm. b) v spojení s § 14 ods. 8 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v znení neskorších predpisov. Doplnila, že písomné vyjadrenie zo dňa 24.8.2012 bolo zaslané na základe výzvy súdu a s týmto úkonom bola spojená aj konzultácia ohľadom toho, či došlo k dohode žalobkyne so žalovanými a aký bude jej ďalší procesný postup.

Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný v 3. rade (D. R.), a to proti vyhovujúcemu výroku o uložení povinnosti žalovaným v 2. a 4. rade na vlastné náklady odstrániť oplotenie z parc. č. XXXX/X, proti výroku o zamietnutí vzájomného návrhu žalovaných v 2. až 4. rade, ako i proti súvisiacemu výroku o trovách konania a súdnom poplatku. Navrhol rozsudok v jeho napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie, ktorým sa v časti vzájomného návrhu vyhovie jeho návrhu a určí, "že žalovaný v 3. rade je vlastníkom novovytvorenej parcely č. XXX/X o výmere XXX m², titulom vydržania" a znovu rozhodne aj o trovách konania.

Predovšetkým vyčítal súdu nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov v posudzovanej veci ako i v konaniach pred Okresným súdom v Spišskej Novej Vsi sp. zn. 6C/243/2001, sp. zn. 4C/194/2007 a sp. zn. 6C/330/2001 a nesprávny právny záver, pokiaľ zamietol vzájomný návrh, ktorým sa domáhal určenia vlastníckeho práva k novovytvorenej parcele č. XXXX/X z dôvodu, že nespĺnil podmienky pre vydržanie. Vyslovil názor, že preukázal nadobudnutie vlastníckeho práva k novovytvorenej časti parc. č. XXXX/X o výmere XXX m², zastavaná plocha, v k. ú. J. podľa geometrického plánu č. XX/XXXX vytvoreného dňa X.X.XXXX O.. H. Š. a overeného Správou Katastra v J. F. R. C. XX.X.XXXX

pod č. XX/XXXX, keďže jednoznačne preukázal zákonom požadovanú dobu jej dobromyseľného, nepretržitého a nerušeného užívania 10 rokov, a to prevažne ako pasienok a súčasne ako jediný súvislý, v teréne prírodou vytvorený prístupový pozemok k domu. Uviedol, že tento pozemok bol užívaný ako pastva pre domáce hospodárske zvieratá, ktoré chovali ešte v rámci užívania rodinného domu nachádzajúceho sa na parcele č. XXXX, P. Ú. J. Pokiaľ aj v konaní ako žalovaní tvrdili, že po pozemku sa pohybovali rôzni im neznámi občania, vždy tak bolo s ich vedomím a konkludentným súhlasom. Namietol tiež nepreskúmateľnosť a nevykonateľnosť napadnutého rozsudku. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že žalovaný v 1. rade počas konania zomrel, z napadnutého rozsudku nevyplýva jasne, či si súd pri rozhodovaní osvojil tvrdenie žalobcu, že nebol preukázaný relevantný právny titul držby, a tým splnenie zákonných podmienok vydržania zo strany ich právnej predchodkyne k časti pôvodnej parcely č. XXXX/X, P. Ú. J. (teraz novovytvorenej parcely č. XXXX/X), a ani z textu rozsudku a ani kontextu nevyplýva, z akej skutočnosti prvostupňový súd odvodil, ktorá strana je ľavá a ktorá je pravá, pokiaľ rozhodoval o odstránení oplotenia okolo prístupovej cesty. Napokon označil za rozporné so zákonom, ak na č.l. 124 súd prvého stupňa pripustil, aby do konania vstúpili vedľajší účastníci O. J. I. J. a neskôr uznesením na č.l. 168 pripustil ich vstup do konania na strane žalovaných.

Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 3. rade upozornila, že pokiaľ sa žalovaný v 3. rade v odvolaní domáhal určenia parcely č. XXXX/5 o výmere XXX m² do jeho výlučného vlastníctva titulom vydržania, ide úplne o nový petit, ktorý nebol formulovaný v predošlom konaní, prvostupňový súd ani takúto zmenu neprípustil a ani nebola navrhnutá. Uviedla, že vzhľadom na nerozlučné spoločenstvo na strane žalovaných v súvislosti s ich žalobným protinávrhom, návrh žalovaného v 3. rade v odvolacom konaní je ničím nepodložený a neprípustný v zmysle § 205a O.s.p.. Žalovaný v 3. rade v konaní na súde prvého stupňa žiaden ďalší dôkaz nenavrhoval a nič mu nebránilo zhodnotiť skutkové okolnosti danej veci. Dodala, že žalovaný v 3. rade sa mylne domnieva, že na vydržanie vlastníckeho práva stačí užívanie nehnuteľnosti po dobu 10 rokov a žiadnym spôsobom nepreukázal, prečo by sa on sám mal cítiť výlučným vlastníkom novovytvorenej parcely.

D. R. vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 3. rade zdôraznil, že s odvolaním nesúhlasí. Naopak, vyjadril súhlas s odstránením oplotenia, pretože ide o jedinú prístupovú cestu k parcelám č. XXXX, Č. XXXX I. Č. XXXX, ktorých sa stal vlastníkom v X/X, o čom svedčí LV č. XXXX.

E. P. vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 3. rade navrhla potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ako aj vo výroku o trovách konania. Uviedla, že súhlasí s odstránením oplotenia z označenej parcely, nakoľko s T. D. R. sa nedá dohodnúť na rozdelení pozemkov č. XXXX, Č. XXXX, Č. XXXX. Poukázala na skutočnosť, že na zastupovanie advokátom nemá financie, pretože je dôchodkyňa a vdova.

Žalovaní v 5. a 6. rade v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 3. rade označili rozsudok za vydaný na základe náležite zisteného skutkového stavu veci, za správny označili i jeho právny záver o nepreukázaní relevantného právneho titulu držby a o nesplnení zákonných podmienok vydržania vlastníckeho práva k novovytvorenej parc. č. XXXX/X žalovanými v 2. a 4. rade. Navrhli rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Zopakovali, že označená parcela č. XXXX/X je vo vlastníctve štátu a bola vždy vedená ako cesta, pričom ako neknihovaná parcela, tzv. verejný majetok, slúžila a slúži na sprístupnenie pozemkov ich vlastníkom. Ide o jedinú prístupovú cestu aj k ich nehnuteľnosti a tým, že cez túto parcelu bolo postavené oplotenie z ostatného drôtu, dochádza k bráneniu riadneho využívania pozemku ako cesty a k znemožneniu prístupu aj na ich nehnuteľnosti. Skutočnosť, že predmetnú parcelu žalovaní taktiež užívali ako prístupovú cestu k ich rodinnému domu, ešte nezakladá ich právo na to, aby si ju prisvojili. Doplnili, že prvostupňový súd postupoval správne, ak rozhodoval o návrhu prípustnosti ich vstupu do konania ako vedľajších účastníkov a neskôr ako účastníkov na strane žalovaných.

Odvolací súd na základe podaného odvolania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. vec prejednal bez nariadenia pojednávania, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa aj s konaním, ktoré mu predchádzalo, za dodržania podmienok ust. § 156 ods. 3 O.s.p., keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením a dospel k záveru, že odvolanie D. R. (žalovaného v 3. rade) je nedôvodné.

Odvolačný súd po preskúmaní veci v rozsahu dospel k záveru, že žalovaným uplatnené odvolacie dôvody nie sú naplnené. Odvolacie námietky žalovaného v 3. rade nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a privodiť zmenu, či zrušenie rozsudku v jeho napadnutej časti.

V posudzovanom prípade postupu súdu prvého stupňa a ani jeho rozsudku nemožno vytknúť, že by pri rozhodnutí bral do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli účastníkmi prednesené, neprihliadal na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyplynuli z prednesov účastníkov, ani že by jeho skutkové zistenia boli založené na logických rozporoch pri hodnotení dôkazov, resp. že by použil nesprávnu právnu normu, či z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania. Učinené zistenia súdu prvého stupňa majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri súčasnom zohľadnení ochrany subjektívneho práva oboch účastníkov, ich rovnosti v uplatnení práv, ochrany ich oprávnenej dôvery v právo, ako i predvídateľnosti súdneho rozhodnutia. Žalovaný v 3. rade v odvolaní v podstate argumentuje skutočnosťami uvádzanými už v konaní pred súdom prvého stupňa, ktoré boli predmetom dokazovania a s ktorými sa správne vysporiadal súd prvého stupňa pri rozhodovaní vo veci. Ani v odvolacom konaní nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by mali za následok nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. Pre posúdenie dôvodnosti odvolania žalovaného v 3. rade ostal irelevantným návrh žalovaného v 3. rade na určenie, že je vlastníkom novovytvorenej parcely č. XXX/X o výmere XXX m², titulom vydržania, podmienený vyhovením jeho odvolaciemu návrhu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie

Zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody preskúmvanej časti napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Len na zdôraznenie správnosti dôvodov preskúmvaného rozsudku a k odvolacím námietkam žalovaného v 3. rade odvolací súd považuje za potrebné dodať:

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu predovšetkým nemá oporu tvrdenie žalovaného v 3. rade, že rozhodnutie je nepreskúmateľné, nevykonateľné a rozporné so zákonom. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí a spĺňa zákonné predpoklady vyjadrené v ust. § 157 ods. 2 O.s.p., netrpí nedostatkom riadneho odôvodnenia, ktoré by malo za následok vznik vady podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p.. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Nepochybne právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle ust. § 157 ods. 1 O.s.p. patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu (por. napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 119/03-30, IV. ÚS 115/03) a jednoznačne vyplýva i z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Judikatúra týchto súdov ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Samotná skutočnosť, že sa žalovaný v 3. rade s právnym názorom prvostupňového súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutia súdu (por. napr. sp. zn. I. ÚS 188/06).

Rovnako nedôvodne žalovaný v 3. rade namietal nepreskúmateľnosť rozsudku poukazom na skutočnosť, že pôvodne označený žalovaný v 1. rade D. R. zomrel po podaní žaloby. Z obsahu spisu i odôvodnenia rozsudku je totiž zrejmé, že konanie voči tomuto žalovanému bolo zastavené vzhľadom na späťvzatie žaloby v tejto časti žalobkyňou dňa 17.8.2008 (č.l. 49). Vo vzťahu k vzájomnému návrhu žalovaných odvolací súd pre úplnosť pripomína, že určovací návrh spočívajúci v tom, že vec (hnutelná alebo nehnuteľná) patrí do dedičstva po poručiteľovi, a teda že ju poručiteľ vlastnil v okamihu svojej smrti, môže uplatňovať (je vecne legitimovaný) ten, koho práv a povinností sa takéto určenie týka. Takouto osobou môže byť len ten, kto je poručiteľovým dedičom, prípadne jeho právnym nástupcom. Z právnych úkonov týkajúcich sa tejto veci (v posudzovanej veci označená novovytvorená parcela č. XXXX/X) sú potom všetci dedičia oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne a v konaní, v ktorom ide o túto vec, majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov v zmysle § 91 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého, ak ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na všetkých účastníkov,

ktorí vystupujú na jednej strane, platia úkony jedného z nich i pre ostatných (por. napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 222/2010).

V korelácii s uvedenými právnymi východiskami odvolací súd preto považuje za správny postup súdu prvého stupňa, ak rozhodol vo vzťahu k žalovaným v 2. až 4. rade ako nerozlučným spoločníkom vo veci nimi požadovaného určenia, že označená nehnuteľnosť patrila ku dňu smrti do dedičstva po nebohej I. R., S. S.P., F. X.X.XXXX, W. XX.XX.XXXX, v situácii, ak po pôvodne označenom žalovanom v 1. rade D.Á. R. (E. F.), ktorý v priebehu konania zomrel, ako dedičia zo zákona nepochybne prichádzajú do úvahy žalovaní v 2. až 4. rade.

Pokiaľ žalovaný v 3. rade vo svojom odvolaní tvrdí, že právne posúdenie súdu prvého stupňa bolo nesprávne, pretože je výsledkom nesprávneho zhodnotenia vykonaných dôkazov, ani tento odvolací dôvod nie je daný.

V posudzovanej veci je predmetom konania žalobkyňou uplatnený nárok na uloženie povinnosti žalovaným v 2. až 4. rade do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na vlastné náklady odstrániť oplotenie z parcely KN-C č. XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere XXXX m², nachádzajúcej sa v katastrálnom území J.I., zapísanej na LV č. XXXX a zároveň vzájomný návrh žalovaných v 2. až 4. rade na určenie, že nimi označená nehnuteľnosť (novovytvorená parcela č. XXXX/X, zastavaná plocha o výmere XXX m², odčlenená z pôvodnej parcely č. XXXX/X na základe geometrického plánu O.. H. Š., Č..H.. XX/XXXX W. C. XX.X.XXXX) patrí do dedičstva ich právnej predchodkyne neb. I. R., S. S..

Z obsahu spisu a odôvodnenia preskúmaného rozsudku vyplýva, že dôvodom vyhovieť žaloby žalobkyne bol záver súdu, že žalovaní v 2. až 4. rade neoprávnene oplotili parcelu KN-C č. XXXX/X o výmere XXXX m², zapísanú na LV č. XXXX, P..Ú.. J., ktorá je vo vlastníctve štátu a v správe Slovenského pozemkového fondu, ktorú sú preto povinní z tohto pozemku odstrániť (§ 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka). Dôvodom zamietnutia vzájomného návrhu žalovaných v 2. až 4. rade bol potom jeho záver, že v konaní nebol preukázaný relevantný právny titul držby a splnenie zákonných podmienok vydržania zo strany právnej predchodkyne žalovaných v 2. až 4. rade k novovytvorenej parc. č. XXXX/X.

Žalovaný v 3. rade, rovnako ako ostatní žalovaní, nenamietal, že žalovaní (ich právni predchodcovia) postavili oplotenie (drobnú stavbu) na označenej parcele č. XXXX/X. Jeho odvolacie námietky boli založené na tvrdení, že časť tohto pozemku, a to novovytvorená parcela č. XXXX/X, zastavaná plocha o výmere XXX m², odčlenená z pôvodnej parcely č. XXXX/X na základe geometrického plánu O.. H. Š., Č..H.. XX/XXXX W. C. XX.X.XXXX, je vlastníctvom ich právnej predchodkyne neb. I. R., S. S., na základe vydržania.

Odvolací súd je v danej veci toho názoru, že odvolanie žalovaného v 3. rade nemožno považovať za dôvodné, ak vlastnícke právo k novovytvorenej parcele č. XXXX/X odvodzuje od skutočnosti, že túto časť spornej nehnuteľnosti mala vydržať jeho právna predchodkyňa. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa v tom, že právna predchodkyňa žalovaných v 2. až 4. rade nenadobudla vlastnícke právo k tejto parcele vydržaním.

Vydržanie bezpochyby bolo (a je) jedným z právnych dôvodov nadobudnutia vlastníctva nehnuteľnosti tak podľa práva platného na Slovensku do 31.12.1950, kedy sa požadovala 32 ročná vydržacia doba, pričom vydržanie bolo prípustné voči každému za splnenia podmienky, že došlo k udalosti, ktorá dôvodne mohla v užívateľovi vyvolať presvedčenie, že sa stal vlastníkom a túto nehnuteľnosť mal zákonom stanovenú dobu 32 rokov v držbe, tak podľa Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., ktorý nadobudol účinnosť 1.1.1951 (tzv. stredný Občiansky zákonník), ktorý ustanovil na vydržanie vlastníctva nehnuteľnosti dobu 10 rokov (§ 116 ods. 1 cit. zák.) s tým, že pre vydržanie, doba ktorého začala plynúť pred týmto dátumom platilo, že sa skončí uplynutím pôvodnej lehoty, najneskôr však do 31.12.1960 (§ 566 cit. zák.). Za oprávneného držiteľa sa považoval ten, kto so zreteľom na všetky okolnosti bol dobromyseľný v tom, že mu vec patrí, a to po celú vydržaciú dobu. Dobromyseľnosť sa vyžadovala už na začiatku držby, a teda nemohlo dôjsť k vydržaniu, ak užívateľ nehnuteľnosti vedel o tom, že nehnuteľnosť nadobudol bezprávne, prípadne, že sa jej zmocnil bez právneho dôvodu alebo vedel, že patrí inému, no nevrátil ju. Pri skutočnej držbe sa predpokladalo, že je v súlade s právom a poctivá; opak sa musel preukázať. Od novely zák. č. 40/1964 Zb., vykonanej zák. č. 131/1982 Zb. sa podľa § 135a ods. 1 vety prvej tohto zákona vlastníkom veci, ktorá mohla byť predmetom osobného vlastníctva, mohol stať

občan, ktorý mal nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) hnuiteľnú vec tri roky a nehnuteľnú vec desať rokov. Podľa § 135a ods. 2 tohto zákona ak išlo o pozemok alebo jeho časť, ktorý mal občan nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) desať rokov a ku ktorému by sa inak mohlo zriadiť právo osobného užívania (§ 199 ods. 1), nadobúdala vlastníctvo k pozemku alebo k jeho časti štát; občan nadobúdala právo, aby sa s ním uzavrela dohoda o osobnom užívaní pozemku v rozsahu uvedenom v § 200. Podľa § 865 ods. 1, 3 zák. č. 40/1964 Zb., v znení platnom od 1.1.1992, t.j. od novely vykonanej zákonom č. 509/1991 Zb., pokiaľ nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté v čase od 1.4.1964 do 1.4.1983, podľa § 868 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, pokiaľ nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1.1.1992; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1.1.1992 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Vydržanie je osobitný originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva zo zákona pri splnení nasledovných zákonom požadovaných predpokladov: a) musí ísť o spôsobilý predmet vydržania, b) držba musí byť oprávnená, c) držba musí byť nepretržitá počas celej zákonom ustanovenej doby. Z uvedeného je zrejmé, že súd prvého stupňa v prejednávanej veci správne posudzoval naplnenie zákonných podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva právnej predchodkyne žalovaných v 2. až 4. rade vydržaním v zmysle ust. § 115 a nasledujúcich tzv. stredného Občianskeho zákonníka s tým, že súčasne musia byť splnené všetky tri zákonné podmienky, menovite oprávnená držba, uplynutie zákonom určenej vydržacej doby a spôsobilý predmet vydržania.

Súd prvého stupňa v tejto súvislosti správne konštatoval, že zo strany žalovaných v 2. až 4. rade bolo rozhodujúcim nielen tvrdiť, ale aj preukázať splnenie všetkých týchto podmienok pre vydržanie vlastníckeho práva k označenej novovytvorenej parcele č. XXXX/X a súhlasiť možno aj s jeho záverom, že tieto podmienky v danom prípade (vo vzťahu k novovytvorenej parcele č. XXXX/X) splnené neboli. Správne pritom prvostupňový súd vychádzal z ust. § 145 ods. 1, 2 tohto zákona, podľa ktorého držiteľ pri vstupe do držby musel byť dobromyseľný počas celej vydržacej doby, pričom za dobromyseľného držiteľa sa považoval vtedy, ak so zreteľom na všetky okolnosti musel byť presvedčený o tom, že mu vec patrí. Správne uzavrel, že žalovaní v 2. až 4. rade v prvom rade nepreukázali oprávnený vstup do držby a že ich právni predchodcovia (ani poručiťka I. R.) boli oprávnenými držiteľmi časti označenej parcely (novovytvorenej parcely č. XXXX/X) a v nadväznosti na to, že boli oprávnenými držiteľmi tohto pozemku (jeho časti) po zákonom požadovanú dobu, t.j. v konečnom dôsledku ani splnenie zákonných podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním v zmysle § 115 a nasledujúcich tzv. stredného Občianskeho zákonníka za stavu, ak žalovaní odvodzovali svoj nárok z (dlhodobého) užívacieho stavu argumentujúc, že označenú parcelu užívajú od nepamäti, majú ju riadne ohradenú a pri jej užívaní neboli nikdy nikým rušení.

Ku kvalifikácii držby ako oprávnenej nestačí len subjektívne presvedčenie, že držiteľ vec vlastní (nielen užíva). Dobrá viera držiteľa, ktorá je daná so zreteľom na všetky okolnosti veci, sa musí vzťahovať i k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vecné právo vzniknúť, teda i k právnemu dôvodu (titulu), na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo. To samozrejme neznamena, že takýto titul musí byť daný. Postačí, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že tu taký titul je. Povinnosť tvrdiť a preukázať tieto okolnosti pritom ťaží toho, kto tvrdí, že došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním.

Odvolačný súd je v zhode s názorom súdu prvého stupňa, že z vykonaného dokazovania nevyplýval titul vstupu do držby označenej novovytvorenej parcely, t.j. právny titul, na základe ktorého právna predchodkyňa žalovaných (event. ich právni predchodcovia) začali užívať uvedenú parcelu ako vlastnú. Za ten totiž v zmysle vyššie uvedeného nemožno bez ďalšieho považovať skutočnosť, tvrdenú žalovaným v 3. rade i v jeho odvolaní, že označený pozemok bol užívaný ako pastva pre domáce hospodárske zvieratá, ktoré chovali ešte v rámci užívania rodinného domu nachádzajúceho sa na parcele č. XXXX, P. Ú. J. a ak sa aj po tomto pozemku pohybovali neznáme tretie osoby, vždy tak bolo s vedomím a konkludentným súhlasom žalovaných. V dôsledku neunesenia dôkazného bremena v tomto smere, súd prvého stupňa preto správne vzájomný návrh žalovaných v 2. až 4. rade zamietol.

Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok vo veci samej v jeho napadnutej časti podľa § 219 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

Za nedôvodné odvolací súd považuje i odvolanie žalobkyne proti výroku o trovách konania vo vzťahu žalobcu a žalovaných v 2. až 4. rade.

Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania v posudzovanej veci zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Správne aplikoval ust. § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Citované ustanovenie prvostupňový súd interpretoval správne a v súlade s dlhodobou ustálenou a jednotnou súdnou praxou súdov všetkých stupňov v Slovenskej republike.

Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku v tejto časti, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 219 ods.2 O.s.p.) a len na zdôraznenie správnosti preskúmaného uznesenia udáva:

Niet pochyb o tom, že trovami konania v zmysle ustanovenia § 137 O.s.p. je (okrem iného) aj odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát. Ide pritom o trovy, ktoré vznikli účastníkovi konania od momentu začatia konania do jeho skončenia.

Povinnosť hradiť trovy konania spočíva v tom, že súd uloží jednému z účastníkov povinnosť nahradiť trovy konania, ktoré (v priebehu konania) tento druhý účastník už zaplatil. Táto povinnosť nezahŕňa všetky trovy konania, ale iba tie, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva, teda súd nemôže uložiť účastníkovi konania povinnosť nahradiť také trovy, ktoré druhý účastník vynaložil zbytočne. Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu.

Z uvedeného je zrejmé, že predpokladom priznania náhrady trov konania (v zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p.) v konaní úspešnému účastníkovi je účelnosť trov vynaložených na uplatňovanie alebo bránenie práva. Posúdenie otázky účelnosti vynaložených trov právna úprava ponecháva na zváženie súdu, ktorému nemožno toto oprávnenie uprieť.

Odvolací súd sa v posudzovanom prípade stotožňuje s právnym názorom prvostupňového súdu, že žalobkyne nepatrí náhrada trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby porada s klientom dňa 31.5.2010 v súvislosti so zabezpečovaním archívnych listín. V danom prípade súd prvého stupňa správne považoval tieto trovy za trovy, ktoré neboli vynaložené účelne na uplatňovanie práva žalobkyne. Rovnako správne súd prvého stupňa rozhodol, ak nepriznal žalobkyne náhradu trov právneho zastúpenia za vyjadrenie zo dňa 24.8.2012 - oznámenie, že nedošlo k dohode s odôvodnením, že sa nejedná o vyjadrenie vo veci samej. Odvolací súd je v zhode s názorom súdu prvého stupňa, že podanie advokáta - vyjadrenie zo dňa 24.8.2012, ktorého obsahom je len oznámenie, že nedošlo k dohode, neobsahuje žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, alebo skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať, nakoľko sú významné pre posúdenie veci samej. Nejedná sa o vyjadrenie vo veci samej tak, ako to má na mysli ust. § 14 ods. 1 písm. b) v spojení s § 14 ods. 8 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v znení neskorších predpisov.

Pretože postupu súdu prvého stupňa, ani jeho rozhodnutiu v časti o náhrade trov konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaných v 2. až 4. rade a súdnom poplatku, nemožno vytknúť pochybenie, ktoré by zakladalo záver o naplnení niektorého z uplatňovaných dôvodov odvolania z uvedených dôvodov odvolací súd ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.. potvrdil rozsudok aj v súvisiacom výroku o náhrade trov konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaných v 2. až 4. rade a súdnom poplatku.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd postupom podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 2 O.s.p..

Účastníkmi odvolacieho konania boli len žalobkyňa a žalovaní v 2. až 4. rade, lebo o právach a povinnostiach ostatných žalovaných sa v odvolacom konaní nerozhodovalo. Pretože v odvolacom konaní procesne neúspešný žalovaný v 3. rade a ani žalovaní D. R. I. E. P. na náhradu trov odvolacieho konania nemajú právo a v prevažnej miere procesne úspešná žalobkyňa trovy odvolacieho konania

priznať nežiadala, odvolací súd o trovách konania rozhodol tak, ako je uvedené v enunciaci tohto rozhodnutia.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.